

Statenmededeling

Onderwerp

Aanpak grootschalige energiebesparing in de gebouwde omgeving

Datum

10 februari 2015

Documentnummer

GS: 3775549

PS: 3779941

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De ontwikkelingen rond grootschalige energiebesparing in de gebouwde omgeving

Aanleiding

Bij de bespreking van de Statenmededeling Tussenevaluatie Energieagenda in de commissie EZB, op 16 januari jl, is toegezegd uw Staten te informeren wat we doen aan energiebesparing in de gebouwde omgeving.

Wij hebben in samenwerking met Energiesprong¹ en de B5-gemeenten een aanpak ontwikkeld voor een Brabantse versnelling. Hiermee wordt beoogd een publiek-privaat consortium te vormen waarmee grootschalige woningisolatie op gang wordt gebracht.

In dit dossier informeren wij u over deze ontwikkeling, in de context van de conclusies van de Tussenevaluatie van de Energieagenda en in samenhang met het beleid ten aanzien van de fondsen.

Bevoegdheid

Energiebesparing in de gebouwde omgeving is één van de speerpunten van de Energieagenda 2010-2020. GS hebben de bevoegdheid en opdracht dit onderdeel van de Energieagenda verder te ontwikkelen.

¹ Platform31/Energiesprong is een projectorganisatie onder de vleugels van het ministerie van BZK. Energiesprong is de initiatiefnemer voor de Stroomversnelling huur en koop.

Kernboodschap

1. Voor grootschalige woningisolatie is schaalgrootte en marktperspectief nodig.

In de Statenmededeling van 5 november 2013, naar aanleiding van motie M30 bij de behandeling van de investeringsfondsen, hebben wij u geïnformeerd over de mogelijkheden om woningeigenaren te ontzorgen richting energiebesparing. Wij berichtten u toen, dat ondersteuning van particuliere woningeigenaren alleen zinvol is via collectieve projecten, bijvoorbeeld met financiering via het Energiefonds. Inzetten op grootschalige woningisolatie vraagt een grote transitie, organisatorisch, juridisch, technisch en financieel. Kapitaal is niet het grootste vraagstuk, maar om toegang te krijgen tot het kapitaal van financiële instellingen en pensioenfondsen e.d., is schaalgrootte en marktperspectief nodig.

Het bijgevoegde plan van aanpak "kwartiermakersfase Brabantse stroomversnelling" is het gezamenlijke antwoord van de provincie, B5-gemeenten en Energiesprong op de vraag naar massa en marktperspectief.

2. Er zit opeens vaart in dit dossier en er is een grote potentie voor energie-neutraal renoveren.

Vanuit de landelijke organisatie Platform31/Energiesprong krijgen we twee kwartiermakers aangeboden die zich gedurende 3 maanden gaan inzetten om een 'Brabantse Deal Stroomversnelling' te gaan maken, gericht op het grootschalig energieneutraal maken van woningen. De provincie en de B5-gemeenten dragen eveneens bij, vanuit bestaande middelen en capaciteit. Dat was de aanleiding voor het opstellen van het genoemde Plan van Aanpak.

Wij hebben op 19 januari jl. gesproken met Bouwend Nederland. Onze gezamenlijke constatering is, dat er een grote potentie is op het gebied van het energie-neutraal renoveren van bestaande woningen, met grote kansen voor energiebesparing, economie en werkgelegenheid. Er is bij Bouwend Nederland veel animo dit spoor te verkennen en te ontwikkelen, maar er zijn ook vragen. Het plan van aanpak voorziet in de vragen die leven bij Bouwend Nederland. Indien het perspectief duidelijk is, zullen innovatieve bedrijven hier instappen, anderen zullen volgen.

3. Het plan van aanpak Kwartiermakersfase Brabantse Stroomversnelling zorgt voor focus en ambitie.

Kenmerkend aan deze aanpak is:

- 'Nul op de meter' strategie; centraal in die strategie staat het maximaal reduceren van de warmtevraag in combinatie met opwekking en opslag van ter plaatse, decentraal opgewekte eigen energie.
- De ambitie om de eerste 1000 woningen in 2017 gerenoveerd te hebben, en daarna het tempo op te voeren naar minimaal 50 per dag in 2021 en 100 per dag in 2025, om de gehele Brabantse woningvoorraad in 2050 energieneutraal te hebben.

Datum

10 februari 2015

Documentnummer

GS: 3775549

PS: 3779941

- De aanpak leidt tot een totaal concept van een technisch aanpak, een financieel marktconforme propositie die juridisch past en waar verzekeraars de kwaliteit van willen verzekeren.

Datum

10 februari 2015

Documentnummer

GS: 3775549

PS: 3779941

4. Het plan van aanpak past in de strategie van de Energieagenda en de filosofie achter de investeringsfondsen.

Het Plan van Aanpak stuurt niet aan op individuele subsidies of het financieren van eenmalige projecten, die mogelijk zelfs de prikkel zouden wegnemen voor het ontwikkelen van een marktconforme oplossing. De "Brabantse Deal" en de daaruit voortkomende coalitie sturen aan op het realiseren van de eerste grote serie van 1000 geïsoleerde woningen. Daarmee zijn de condities geschapen voor een marktconforme en grootschalige uitrol, en toegang tot het kapitaal van financiële instellingen en pensioenfondsen, inclusief het Energiefonds. De coalitie zoekt naar mogelijkheden voor financiering van de aanloopkosten, b.v. vanuit EU-fondsen.

5. Het Plan van aanpak resulteert in een publiek-private coalitie.

Het Plan van Aanpak is een levend document ("onder constructie"), waarop andere partijen (o.a. bouwers, financieringsinstellingen, aanbieders van ontzorgingsconstructies (Energy service companies, ESCO's), garantie-instituten) gaan aansluiten. De "Brabantse Stroomversnelling" is eigendom van alle participanten; de coalitie moet nog kunnen groeien.

6. Dit proces doet een appèl op de Brabantse innovatiekracht.

De aanpak gaat uit van de Brabantse innovatiekracht. SPARK campus² kan een cruciale rol spelen bij het leggen van cross-sectorale verbanden tussen energie, ICT, hightech systemen en materialen, en design. Voor de transitie is ook sociale innovatie nodig, waarin klantbeleving, maatschappelijke waarde en technische innovaties samengaan. Energiecoöperaties kunnen daarin een grote rol spelen.

7. De provincie voert regie op dit proces.

Met dit initiatief geeft de provincie invulling aan een sterke regierol om de energietransitie in Brabant door te zetten. Doel is dat alle genoemde partijen eigenaar worden van de Brabantse Stroomversnelling en de provincie zich later kan terugtrekken.

Kanttekening

1.1. Het Plan van Aanpak is ambitieus

Het perspectief van een energieneutrale gebouwde omgeving is ambitieus, en om te slagen met deze NoM-aanpak is het nodig dat alle stukjes tegelijk op de goede plek vallen. Ambitieus, maar haalbaar.

² SPARK campus is het Centrum voor open innovatie in de bouwindustrie, opgericht door Heijmans, Avans, TU/e, Gemeente 's-Hertogenbosch en Provincie Noord-Brabant.

Uit de vele initiatieven die er nu zijn, de steun van B5, interesse van Bouwend Nederland en diverse "geluiden uit het veld", blijkt dat er een goed perspectief op een positief resultaat is.

Door partijen te verbinden via dit plan van aanpak levert de provincie een wezenlijke bijdrage aan het bereiken van deze ambitie. Succes is niet gegarandeerd, maar het zou een gemiste kans zijn indien we dit pad niet bewandelen.

Datum

10 februari 2015

Documentnummer

GS: 3775549

PS: 3779941

Europese en internationale zaken

Er zijn geen gevolgen.

Communicatie

Deze aanpak is besproken in BrabantStad verband. De kwartiermakers bouwen de coalitie uit met alle relevante partners: publieke en private partijen. Door middel van een persbericht of persgesprek samen met de B5 markeren wij de start van dit proces.

Vervolg

De kwartiermakers zijn reeds met hun werk begonnen. Het is de bedoeling dat deze kwartiermakersfase in het tweede kwartaal van 2015 leidt tot een Brabantse Deal met alle stakeholders. Wij zullen u daarover informeren.

Bijlagen

1. Plan van aanpak Kwartiermakersfase Brabantse Stroomversnelling

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter

de secretaris

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. ir. A.M. Burger

Auteur: C.M. Krämer, ckraemer@brabant.nl, (073) 680 86 43
Cluster Natuur en Milieu / Programma's Milieu en Energie